

คำชี้แจง

เครื่องมือวัดและประเมินความสามารถและทักษะ
ตามจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
“แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง”

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

คำชี้แจง

วิธีดำเนินการใช้แบบประเมินคุณภาพผู้เรียนตามจุดเน้นด้านการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีองค์ประกอบ ๕ ส่วน คือ ส่วนที่ ๑ ผู้ประเมิน ส่วนที่ ๒ ผู้รับการประเมิน ส่วนที่ ๓ ระยะเวลาประเมิน ส่วนที่ ๔ ขั้นตอนการประเมิน ส่วนที่ ๕ วิธีตรวจให้คะแนนและแปลผล

ส่วนที่ ๑ ผู้ประเมิน

ผู้ประเมิน คือ ครูผู้สอนหรือครูผู้รับผิดชอบ ซึ่งมีความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ แนวคิด และวิธีประเมิน การเรียนรู้ในชั้นเรียน โดยมีพฤติกรรมเป็นผู้ประเมินเชิงกัลยาณมิตร และสามารถชี้แจงแนวทางการประเมิน ให้แก่ผู้เรียนรับทราบได้อย่างชัดเจนถูกต้อง

ส่วนที่ ๒ ผู้รับการประเมิน

ผู้รับการประเมิน ได้แก่ ผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ทุกคนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน

ส่วนที่ ๓ ระยะเวลาประเมิน

ช่วงเวลาประเมินคุณภาพผู้เรียนตามจุดเน้นด้านการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ควรทำช่วงปลายปี การศึกษา เมื่อผู้เรียนได้ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามตัวชี้วัดกลุ่มสาระต่าง ๆ แต่ละชั้นปีเรียบร้อยแล้ว

ส่วนที่ ๔ ขั้นตอนการประเมิน

ขั้นตอนการประเมินคุณภาพผู้เรียนตามจุดเน้นด้านการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ครูผู้ประเมิน ควรดำเนินการดังนี้

๑. ครูแจ้งแนวทางการประเมิน ภาระงานและเกณฑ์การประเมินให้ผู้เรียนทราบ
๒. ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินคุณภาพผู้เรียนด้านการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง (มี ๔ ข้อ)
๓. การตรวจให้คะแนนแบบประเมินคุณภาพผู้เรียนตามจุดเน้นด้านการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ใช้เกณฑ์การประเมินตามที่กำหนดให้
๔. ดำเนินการประเมินผลงานตามเกณฑ์ และสรุปผลการประเมิน
๕. ครูแจ้งผลการประเมินย้อนกลับให้ผู้เรียน และครูผู้สอนในระดับชั้นต่อไปทราบ
๖. ครูจัดทำสารสนเทศด้านผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนตามจุดเน้นด้านการแสวงหาความรู้ ด้วยตนเองรายงานต้นสังกัด

ส่วนที่ ๕ วิธีตรวจให้คะแนนและแปลผล

วิธีตรวจให้คะแนนที่ได้จากการประเมินคุณภาพผู้เรียนตามจุดเน้น รายละเอียดเกี่ยวกับเกณฑ์การให้ คะแนน มีดังนี้

๑. แบบประเมินคุณภาพผู้เรียนด้านการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ครูตรวจ ให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด
๒. นำคะแนน ส่วนประเมินคุณภาพผู้เรียนตามจุดเน้นด้านการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มารวมตัดสิน ระดับคุณภาพของผู้เรียน ผู้เรียนที่มีคะแนนตั้งแต่ ๒๔ คะแนนขึ้นไปถือว่าผ่าน

แนวการตอบ

การตอบคำถามของนักเรียนสามารถตอบได้อย่างหลากหลาย แนวการตอบนี้เป็นเพียงตัวอย่างในการตรวจให้คะแนนเท่านั้น

ข้อ ๑ ตัวอย่างปัญหาคือ

- ◆ น้ำในลำธารมีกลิ่นเหม็นและมีปลาตายมากผิดปกติ
- ◆ เกิดภาวะมลพิษในชุมชน

..... ฯลฯ.....

ข้อ ๒ ตัวอย่างคำถาม

- ๑) ทำไมปลาในลำธารจึงตายมากผิดปกติ
- ๒) กลิ่นเหม็นที่ลอยตามลมมาจากแหล่งใด
- ๓) ภาวะมลพิษที่เกิดขึ้นมีสาเหตุมาจากโรงงานถลุงมือยางหรือไม่
- ๔) จะมีวิธีใดในการแก้ปัญหามลพิษที่เกิดขึ้น

..... ฯลฯ.....

ข้อ ๓ ตัวอย่างวิธีการหาคำตอบ

คำถาม : ทำไมปลาในลำธารจึงตายมากผิดปกติ

วิธีการหาคำตอบ

- ๑) สืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต
- ๒) สอบถามข้อมูลจากคนในชุมชน
- ๓) สอบถามข้อมูลจากนักวิชาการ
- ๔) สืบค้นจากเอกสารวิชาการ

..... ฯลฯ.....

ข้อ ๔ ตัวอย่างคำตอบ

๔.๑ ลักษณะผังมโนทัศน์ควรเรียงเรียงและถ่ายทอดความคิดจากการศึกษาค้นคว้าประกอบด้วย, มโนทัศน์หลัก, มโนทัศน์รอง และมโนทัศน์ย่อย โดยแสดงถึงความเชื่อมโยงสัมพันธ์กับสถานการณ์ได้อย่างชัดเจน เป็นระบบ ถูกต้อง ครบถ้วน และสอดคล้องกับคำถามที่เลือก

๔.๒ รายงานสรุปที่เขียนต้องประกอบด้วย

- ๑) ที่มาและความสำคัญของปัญหา (ควรระบุถึงสภาพปัจจุบันของโรงเรียน ลำธาร โรงงานและสภาพทั่วไป และการที่ปลาในลำธารตาย อากาศมีกลิ่นเหม็นมีผลกระทบอย่างไรบ้าง)
- ๒) วัตถุประสงค์ (ควรระบุถึงเหตุผลที่ต้องทำรายงานเป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ สอดคล้องกับปัญหาในสถานการณ์ จำนวนวัตถุประสงค์ไม่ควรเกิน ๓ ข้อ)
- ๓) วิธีดำเนินการ (ควรระบุถึงขั้นตอนการปฏิบัติงานว่าทำอะไรก่อนหลังตามลำดับ สถานที่ใด วันเดือนปีใด ทำอย่างไร มีใครเกี่ยวข้องบ้าง)
- ๔) ผลการดำเนินงาน (ควรระบุถึงผลที่ปรากฏขึ้นจริงทั้งหมดจากการดำเนินงาน ซึ่งอาจ เป็น ผลการทดลอง, ผลการสำรวจ, ผลการสอบถาม เป็นต้น)
- ๕) สรุปผล (ควรระบุถึงเหตุและผลอันเป็นข้อยุติจากผลการดำเนินงานซึ่งต้องสอดคล้อง สัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ทุกข้อ)
- ๖) แหล่งอ้างอิง (ควรระบุถึงแหล่งข้อมูลที่มีความหลากหลาย น่าเชื่อถือและอ้างอิงว่า ผู้ให้ข้อมูลคือใครซึ่งอาจเป็นบุคคล เช่น ครู ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้นำชุมชน เจ้าหน้าที่ตำรวจ เจ้าหน้าที่ด้าน สาธารณสุข, นักวิชาการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น ถ้าเป็นเอกสารทางวิชาการ ให้ระบุชื่อเอกสาร, ชื่อผู้ แต่ง, โรงพิมพ์/สำนักพิมพ์, ปีที่พิมพ์ เป็นต้น ถ้าสืบค้นจากอินเทอร์เน็ต ให้ระบุชื่อเว็บไซต์และแหล่งที่อยู่ (Url) ระบุนวันเดือนปีที่สืบค้น เป็นต้น)

**เกณฑ์การประเมินผลความสามารถและทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒**

เกณฑ์การประเมิน		
รายการประเมิน	ประเด็นประเมิน	คะแนน
๑. การตั้งประเด็นคำถาม	ตั้งประเด็นคำถามได้ และคำถามมีความสอดคล้องกับสถานการณ์ที่กำหนด	๘
๒. การออกแบบวิธีการหาคำตอบ	บอกวิธีการหาคำตอบ	๘
๓. หาแหล่งวิธีการหาคำตอบจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย	ระบุแหล่งที่มาของข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายครอบคลุมทุกประเด็นที่ต้องการคำตอบ มีความถูกต้อง ชัดเจน	๘
๔. การเขียนรายงานสรุป	๑. เรียบเรียงและถ่ายทอดความคิดจากการศึกษาค้นคว้าเป็นผังมโนทัศน์ได้อย่างชัดเจนและเป็นระบบ	๘
	๒. เขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า เนื้อหาสาระถูกต้อง สมบูรณ์เข้าใจง่าย โดยอ้างอิงแหล่งความรู้ที่เชื่อถือได้อย่างหลากหลาย	๘
รวม		๔๐

เกณฑ์การตัดสิน :	คะแนน	ระดับคุณภาพ
	๐ - ๑๙	ไม่ผ่านเกณฑ์
	๒๐ - ๒๖	พอใช้
	๒๗ - ๓๓	ดี
	๓๔ - ๔๐	ดีมาก

เกณฑ์การประเมินความสามารถและทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ				น้ำหนัก	คะแนน
	ดีมาก (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)		
การตั้งประเด็นคำถาม (ใช้กับคำตอบข้อ ๑)	ตั้งประเด็นคำถามได้ ๓ คำถาม และคำถาม มีความสอดคล้องกับ สถานการณ์ที่กำหนด	ตั้งประเด็นคำถาม ได้ ๒ คำถาม และ คำถามมีความ สอดคล้องกับ สถานการณ์ที่ กำหนด	ตั้งประเด็น คำถามได้ ๑ คำถาม และ คำถามมีความ สอดคล้องกับ สถานการณ์ที่ กำหนด	คำถามไม่ สอดคล้องกับ สถานการณ์ที่ กำหนด	๒	๘
การออกแบบวิธีการ หาคำตอบ (ใช้กับคำตอบข้อ ๒)	เขียนขั้นตอนการ ค้นหาคำตอบได้ ถูกต้อง ครบถ้วน และสอดคล้อง กับคำถามที่เลือก	เขียนขั้นตอนการ ค้นหาคำตอบได้ ถูกต้อง ครบถ้วน	เขียนขั้นตอน การค้นหา คำตอบได้ ถูกต้อง	เขียนขั้นตอน การค้นหา คำตอบ ไม่ถูกต้อง	๒	๘
หาแหล่งวิธีการหาคำตอบ จากแหล่งเรียนรู้ที่ หลากหลาย (ใช้กับคำตอบข้อ ๓)	ระบุแหล่งที่มาของ ข้อมูลได้ ๓ แหล่งข้อมูล ขึ้นไป	ระบุแหล่งที่มา ของข้อมูลได้ ๒ แหล่งข้อมูล	ระบุแหล่งที่มา ของข้อมูลได้ ๑ แหล่งข้อมูล	ไม่สามารถ ระบุแหล่งที่มา ของข้อมูลได้	๒	๘
การเขียนผังมโนทัศน์ (ใช้กับคำตอบข้อ ๔.๑)	เรียบเรียงและ ถ่ายทอดความคิดจาก การศึกษาค้นคว้าเป็น ผังมโนทัศน์ได้อย่าง ชัดเจนและเป็นระบบ ถูกต้อง ครบถ้วน และสอดคล้องกับ คำถามที่เลือก	เรียบเรียงและ ถ่ายทอดความคิด จากการศึกษา ค้นคว้าเป็น ผัง มโนทัศน์ได้อย่าง ชัดเจนและเป็น ระบบ ถูกต้อง	เรียบเรียงและ ถ่ายทอด ความคิดจาก การศึกษา ค้นคว้าเป็น ผังมโนทัศน์ได้ อย่างชัดเจน	เรียบเรียงและ ถ่ายทอด ความคิดจาก การศึกษา ค้นคว้าเป็น ผังมโนทัศน์ได้	๒	๘
การเขียนรายงาน (ใช้กับคำตอบข้อ ๔.๒)	เขียนรายงาน การศึกษาค้นคว้า เนื้อหาสาระถูกต้อง สมบูรณ์เข้าใจง่าย โดยอ้างอิงแหล่ง ความรู้ที่เชื่อถือได้ อย่างหลากหลาย	เขียนรายงาน การศึกษาค้นคว้า เนื้อหาสาระ ถูกต้อง สมบูรณ์ โดยอ้างอิงแหล่ง ความรู้ที่เชื่อถือได้ อย่างหลากหลาย	เขียนรายงาน การศึกษา ค้นคว้า เนื้อหา สาระถูกต้อง โดยอ้างอิงแหล่ง ความรู้ที่เชื่อถือได้	เขียนรายงาน การศึกษา ค้นคว้าได้ โดย อ้างอิงแหล่ง ความรู้	๒	๘
รวม					๑๐	๔๐

เกณฑ์การตัดสิน :	น้อยกว่า ๑๐ คะแนน	ไม่ผ่านเกณฑ์
	๑๐ – ๑๖ คะแนน	ผ่าน (พอใช้)
	๑๗ – ๒๓ คะแนน	ผ่าน (ดี)
	๒๔ – ๓๐ คะแนน	ผ่าน (ดีเยี่ยม)

แบบบันทึกผลการประเมินความสามารถและทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
ประเมิน วันที่ .....เดือน.....พ.ศ. ....

คำชี้แจง ในช่องรายการประเมินให้บันทึกคะแนนที่ได้ ในช่องผลการประเมินให้ทำเครื่องหมาย ✓

เลข ที่	ชื่อ - สกุล	รายการประเมิน					รวม (๕๐)	ผลการประเมิน				สรุป	
		ข้อ ๑	ข้อ ๒	ข้อ ๓	ข้อ ๔	ข้อ ๕		ผ่าน					
								ไม่ผ่านเกณฑ์ (๐-๑๙)	พอใช้ (๒๐-๒๖)	ดี (๒๗-๓๓)	ดีมาก (๓๔-๕๐)		
		การตั้งประเด็นคำถาม (๘)	บอกวิธีการหาคำตอบ (๘)	ระบุแหล่งที่มาของข้อมูล (๘)	เขียนผังมโนทัศน์จากสถานการณ์ (๘)	เขียนรายงานสรุป (๘)							
๑	เด็กชายไมตรี งามสี	๖	๖	๖	๓	๖	๒๗			✓		ผ่าน	
๒	เด็กหญิงเพ็ญ พูพาน	๖	๖	๔	๖	๖	๒๘			✓		ผ่าน	
๓	เด็กหญิงศรี ลำเลิศ	๗	๖	๔	๗	๕	๒๙			✓		ผ่าน	
๔	เด็กชายพลอย ชูถิမ်	๔	๔	๔	๔	๖	๒๓		✓			ไม่ผ่าน	
๕	เด็กหญิงวัน สดใส	๗	๗	๘	๕	๘	๓๕				✓	ผ่าน	
รวมจำนวนคน								๕	๑	๓	๑		
ร้อยละ													

* เกณฑ์การตัดสิน ๒๔ คะแนนขึ้นไปถือว่าผ่าน

(ลงชื่อ).....ผู้ประเมิน

(.....)

ตำแหน่ง.....

การนำผลการประเมินเข้าระบบเว็บไซต์ฐานข้อมูลสถานศึกษา

1. จำนวนนักเรียนทั้งหมดในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ใส่ในช่องเป้าหมาย เท่ากับ ๕ (คน)
2. จำนวนนักเรียนที่ผ่านการประเมิน สรุปใส่ในช่องผลงานที่ได้ เท่ากับ ๔ (คน)

เครื่องมือวัดและประเมินความสามารถและทักษะ
ตามจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
“แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง”

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

สงวนลิขสิทธิ์

กันยายน ๒๕๕๕

ชื่อ.....เลขที่.....โรงเรียน.....

แบบวัดคุณภาพผู้เรียนด้านการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง

ให้นักเรียนศึกษาและวิเคราะห์สถานการณ์ แล้วตอบคำถามเป็นกลุ่มๆ หรือ เป็นรายคน ตามประเด็นต่อไป

สถานการณ์ “ โรงเรียน : ลำธาร : บริษัท ”

โรงเรียนมัธยมขนาดใหญ่แห่งหนึ่งก่อตั้งมา ๑๒ ปี มีนักเรียนตั้งแต่ ม.๑-ม.๖ จำนวน ๓,๕๐๐ คน เป็นโรงเรียนที่มีชื่อเสียง มีอัตราการแข่งขันสูง โรงเรียนตั้งอยู่ห่างจากตัวเมือง ระยะทาง ๘ กม. พื้นที่รอบโรงเรียนเป็นที่ราบ ด้านหลังโรงเรียนมีลำธาร ชาวบ้านหาปลาในลำธารได้ทุกวัน ลำธารแห่งนี้เป็นแหล่งการเรียนรู้ ได้มีการศึกษาและนำเสนอผลการเรียนรู้ เรื่อง “ รักรักษ์ลำธาร ” ต่อสาธารณชน นักเรียนได้รับรางวัลนักอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมดีเด่น

เมื่อ ๔ ปีที่ผ่านมาบริษัททุนมีอย่างตั้งขึ้นบนพื้นที่ ๘๐ ไร่ ตัดกับลำธารหลังโรงเรียนทางบริษัท ได้เข้ามาช่วยเหลือกิจกรรมของทางโรงเรียนเป็นอย่างดี เป็นต้นว่า อวยพรปีใหม่ สนับสนุนของขวัญในวันงานของโรงเรียน มอบทุนการศึกษาทุกปี ปีละ ๗๐ ทุนๆ ละ ๕,๐๐๐ บาท และสนับสนุนห้องเรียนคอมพิวเตอร์ของโรงเรียนเป็นเงินจำนวน ๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท บริษัททุนมีอย่างแห่งนี้ได้ประกาศต่อที่ประชุมครูว่า บริษัทมีมาตรฐานในการรักษาสิ่งแวดล้อมที่ได้รับการรับรองมาตรฐานสากล

เมื่อ ๖ เดือนที่ผ่านมาจนถึงวันนี้ มีข้อสังเกตว่า ในบางวันปลาในลำธารหลังโรงเรียนตายลอยเป็นแพ บางช่วงเวลาที่นักเรียนกำลังเรียน มีลมโชยมาพร้อมกลิ่นเหม็น ซึ่งสภาพโดยทั่วไปรอบโรงเรียน ก็ไม่มีการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพ ชาวบ้านดำรงชีวิตตามปกติ มีคนเริ่มจับกลุ่มวิจารณ์กันเกี่ยวกับการตายของปลา และกลิ่นเหม็น มีคนเข้าไปสอบถามฝ่ายประชาสัมพันธ์ของบริษัททุนมีอย่างว่า “ บริษัทแอบปล่อยน้ำเสียลงลำธารหรือเปล่า ” แต่ได้รับการยืนยันจากประชาสัมพันธ์บริษัทว่า “ บริษัทเราจะทำอย่างนั้นได้อย่างไร เพราะบริษัทเรามีมาตรฐาน ”

จากสถานการณ์ที่กำหนดให้ ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

๑. จากปัญหาข้างต้นให้นักเรียนตั้งคำถาม ที่นักเรียนสงสัย อย่างน้อย ๓ คำถาม

.....

.....

.....

๒. จากข้อ ๒ ให้นักเรียนเลือกคำถามที่นักเรียนสนใจมา ๑ คำถาม แล้วบอกวิธีการหาคำตอบ

.....

.....

.....

๓. นักเรียนใช้เครื่องมือ ในการรวบรวมข้อมูล จากแหล่งใดบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๔. จากข้อ ๓ ให้นักเรียนอธิบายขั้นตอนตามหัวข้อที่กำหนดให้ต่อไปนี้

๔.๑ เขียนผังมโนทัศน์จากสถานการณ์ “โรงเรียน : ลำธาร : บริษัท”

๔.๒ ให้นักเรียนเขียนรายงานสรุป โดยบอกถึง ที่มาและความสำคัญของปัญหา, วัตถุประสงค์, วิธีดำเนินการ, ผลการดำเนินงาน, สรุปผล และแหล่งอ้างอิง

.....

.....

.....

.....